

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Дніпровсько-Тетерівського державного
лісомисливського господарства Держлісагентства України
на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

27.02.2026

с.Сухолуччя

Згідно листа Дніпровсько-Тетерівського державного лісомисливського господарства (далі – Дніпровсько – Тетерівського ДЛМГ) № 80 від 20.02.2026, згідно п.п. 3, 4, 5, 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою Кабінету Міністрів України №555 від 27.07.1995 (далі Правила) нами: провідними інженерами-лісопатологами Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Оленою СУСЬКОЮ та Вікторією ШВЕНЬ, провідним інженером з охорони і захисту лісу Дніпровсько-Тетерівського ДЛМГ Любов ЧЕРВОНЕНКО, лісничим Богданівського лісництва Василем ІВАЩЕНКОМ, лісничим Сухолуцького лісництва Богданом САЧКОВСЬКИМ, лісничим Овдієвонівського лісництва Анатолієм КОВАЛЬОМ, лісничим Рихтянського лісництва Петром САВИЦЬКИМ проведено лісопатологічне обстеження насаджень Дніпровсько-Тетерівського ДЛМГ в період з 25-27 лютого на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів за матеріалами базового лісовпорядкування 2014 року наведений нижче.

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	у тому числі площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар	Нааявність рослин і тварин, занесених до Червоної книги України	
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів					
Богданівське лісництво															
114	10	2.7		2.7	10СЗ+БП	86	0.65	1	27	32	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	20	немає	
115	7	4.8		4.8	10СЗ+БП	76	0.65	1	26	28	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	20	немає	
Разом:		7.5		7.5											
Сухолуцьке (Пилявське) лісництво															
231	36	0.2		0.2	10СЗ	60	0.60	2	19	24	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	95	немає	
277	19	10.7		10.7	10СЗ(81)+СЗ(111)	81	0.70	2	23	28	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	55	немає	
317	17	19.4	(6)	17.6	10СЗ	83	0.75	2	23	28	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	25	немає	
320	6	6.0	(2)	5.3	10СЗ	81	0.65	1	24	26	3	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	30	немає	

Овдієвонівське лісництво															
309	1	25.5	(6)	8.5	10СЗ	106	0.60	2	25	40	3	соснова губка	25	немає	
334	11	6.6	(2)	6.1	10СЗ+ДЗ+БП	131	0.70	3	23	36	3	соснова губка	30	немає	
359	3	2.8		2.8	10СЗ+БП	126	0.55	3	24	40	3	соснова губка	20	немає	
359	4	31.5	(8)	5.5	10СЗ+ДЗ+БП	106	0.70	2	24	32	3	соснова губка	15	немає	
361	6	16.6	(4)	12.7	10СЗ+ДЗ	106	0.70	2	26	36	3	соснова губка	20	немає	
374	1	10.2	(2)	9.7	10СЗ+БП+ДЗ	116	0.70	3	22	36	3	соснова губка	30	немає	
Разом:		93.2		45.3											
Рихтянське лісництво															
146	9	13.4	(4)	8.9	10СЗК+БП+СЗ	86	0.60	1	26	32	3	коренева губка	25	немає	
357	1	42	(4)	40.4	9СЗ1БП+ДЗ	106	0.50	2	24	32	3	соснова губка	30	немає	
371	1	2.7		2.7	10СЗ+ДЗ+БП	106	0.65	2	24	32	3	соснова губка	40	немає	
Разом:		58.1		52.0											
Всього:		213.3		154.6											

Зазначені насадження уражені сосною губкою (*Porodaedalea pini*), що утворює багаторічні плодові тіла. При цьому спори гриба проникають крізь місця механічних пошкоджень кори та лубу таких як, термічні пошкодження (опіки, морозобоїни), місця зламу відмерлих сучків, ділянки живлення короїдів тощо, звідки міцелій поширюється по стовбуру, залишаючи пустоти, які заповнені білими пластівцями нерозкладеної целюлози. Розвиток патологічних процесів спричиняє ямчасту гниль, що поступово перетворює деревину на труху. За окомірною оцінкою ураження досягає 20-60% і підтверджується наявністю плодових тіл на деревах.

Насадження Рихтянського лісництва, а саме квартал 146 виділ 9 ослаблене внаслідок ураження кореневою губкою (*Heterobasidion annosum*). Виявлено, що спостерігається дифузний характер всихання слабкого ступеню. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких вітровальних та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи і з утворенням корозійно-деструктивного типу гнилі (строката ситова). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зелений відтінок, пізніше жовтіє та легко осипається. Також практично одночасно насадження заселені великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою.

В насадженнях в домішку також є дерева дуба звичайного (*Quercus robur* L.). Виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилові виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура, центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їх пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах виявлені личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки (*Chrysobothris affinis* F.), златки зеленої вузькотілої (*Agrilus viridis* L.) та дубового заболонника (*Scolytus intricatus*), що викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

Також присутні дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30

градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Висновок:

Для покращення санітарного стану насаджень Дніпровсько-Тетерівського ДЛМГ, комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 10-95 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі **216,7 гектарів**.

з них за причинами призначення:

- коренева губка – **8,9 га**;
- соснова губка – **145,7 га**;
- стовбурові шкідники – **62,1 га**.

Осередків карантинних, а також хвоєгризучих шкідників та хвороб дерев не виявлено.

Рекомендації:

Рекомендовані ВСР провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,19,23,26 Правил та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Лісокористувачу створити посилений моніторинг за станом лісових насаджень.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи:

Олена СУСЬКА

Вікторія ШВЕНЬ

Любов ЧЕРВОНЕНКО

Василь ІВАЩЕНКО

Богдан САЧКОВСЬКИЙ

Анатолій КОВАЛЬ

Петро САВИЦЬКИЙ